

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skomputeryzowanego systemu łączności w zakresie transgranicznych postępowań cywilnych i karnych (system e-CODEX) oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1726”

[COM(2020) 712 final – 2020/345 (COD)]

(2021/C 286/15)

Sprawozdawczyni: **Ozlem YILDIRIM** (FR-II)

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 24.2.2021
Podstawa prawna	Art. 81 ust. 2 i art. 82 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	31.3.2021
Data przyjęcia na sesji plenarnej	27.4.2021
Sesja plenarna nr	560
Wynik głosowania	247/0/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje proponowaną inicjatywę regulacyjną, którą należy uzupełnić o wnioski Parlamentu Europejskiego. System e-CODEX będzie wywierał pośredni korzystny wpływ, ponieważ odpowiada za uproszczenie i przyspieszenie transgranicznych postępowań sądowych i współpracy sądowej, co w dodatku przyczyni się do poprawy funkcjonowania jednolitego rynku.

1.2. Warto zaznaczyć, że system e-CODEX nie ogranicza się do dziedziny e-sprawiedliwości. W przygotowaniu na to, co przyniesie przyszłość, EKES zaleca uwzględnienie przepisu otwierającego inne możliwości wykorzystania systemu przez różne administracje publiczne, włączając w to np. możliwość przekazywania dokumentacji z zakresu e-zdrowia.

1.3. EKES zaleca, aby Komisja uwzględniła w rozporządzeniu kwestię skalowalności. Dotychczas system e-CODEX funkcjonował w kilku państwach członkowskich będących pierwszymi podmiotami wdrażającymi ten projekt. Bieżący projekt e-CODEX musi być jednak realizowany na większą skalę i dalej działać bez zakłóceń we wszystkich państwach członkowskich, ponieważ taki cel ma omawiane rozporządzenie.

1.4. Cyfryzacja społeczeństwa, gospodarki i administracji nabiera tempa i stanowi łącznie ambitny cel. Konieczne jest stworzenie wyraźnego powiązania z tym stanem rzeczy. System e-CODEX stanowi zasadniczy element takich inicjatyw jak m.in. pakiet na rzecz cyfrowej współpracy sądowej czy infrastruktura usług cyfrowych w dziedzinie e-sprawiedliwości. Ponieważ dotyczy on sprawiedliwości i praw podstawowych, EKES uważa, że należy powiązać go z nadrzędną strategią cyfrową pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”⁽¹⁾. Jest to kluczowy aspekt, którego nie uwzględniono wyraźnie w rozporządzeniu.

1.5. Ponieważ eu-LISA nie jest agencją regulacyjną, EKES uważa, że rozdział 2 rozporządzenia powinien dotyczyć przejrzystości procesu decyzyjnego, zaangażowania państw członkowskich i innych istotnych zainteresowanych stron oraz zapewnienia koniecznej niezależności decyzji podejmowanych przez organy nią zarządzające.

1.6. Jako że system e-CODEX składa się z pakietu oprogramowania, które można wykorzystać do utworzenia punktu dostępu na potrzeby bezpiecznej komunikacji, zagwarantowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa musi stanowić zasadniczy cel rozporządzenia – należy to rozumieć jako potrzebę wprowadzenia środków bezpieczeństwa chroniących swobodne korzystanie z praw indywidualnych.

⁽¹⁾ COM(2020) 67 final.

1.7. Jedną z kwestii, która zdaniem EKES-u zasługuje na większą uwagę, jest rzeczywisty i powszechny dostęp do cyfrowego wymiaru sprawiedliwości. Korzyści płynące z systemu e-CODEX muszą wykraczać poza kwestie związane z poprawą zdolności zarządzania, działania i komunikacji. EKES uważa, że celem rozwoju cyfrowego wymiaru sprawiedliwości musi być dopilnowanie, aby wszyscy obywatele UE mieli bezpieczny, niezawodny i łatwy dostęp do wymiaru sprawiedliwości.

1.8. EKES zwraca uwagę na obawy wyrażone przez różne zainteresowane strony i państwa członkowskie w zakresie tego, czy zasada niezależności sądów będzie wystarczająco przestrzegana w trakcie stałego działania systemu e-CODEX i jego dalszego rozwoju przez agencję eu-LISA.

2. Kontekst i streszczenie wniosku Komisji

2.1. W ramach wieloletniego planu działania na lata 2009–2013 dotyczącego europejskiego e-prawa⁽²⁾ uruchomiono system elektronicznej wymiany informacji z dziedziny e-sprawiedliwości (e-CODEX, ang. e-Justice Communication via On-line Data Exchange), którego główne cele obejmowały wspieranie transformacji cyfrowej transgranicznych postępowań sądowych i ułatwienie komunikacji między organami sądowymi państw członkowskich.

2.2. System e-CODEX stanowi główne narzędzie służące ustanowieniu interoperacyjnej i zdecentralizowanej sieci komunikacji między krajowymi systemami informatycznymi w transgranicznych postępowaniach cywilnych i karnych. Jest to pakiet oprogramowania umożliwiający nawiązywanie połączeń między systemami krajowymi i pozwala użytkownikom – takim jak organy sądowe, prawniczki i prawnicy praktycy oraz członkowie społeczeństwa – szybko i bezpiecznie przysłać i otrzymywać dokumenty, formularze prawne, dowody i inne informacje. Składa się z pakietu oprogramowania, które można wykorzystać do utworzenia punktu dostępu na potrzeby bezpiecznej komunikacji.

2.3. System e-CODEX jest jednym z kluczowych elementów polityki Komisji w dziedzinie e-sprawiedliwości, mającym na celu zwiększenie skuteczności wymiaru sprawiedliwości i polepszenie dostępu do niego w państwach członkowskich, i uwzględniono go w wieloletnim planie działania na lata 2019–2023 dotyczącym e-sprawiedliwości⁽³⁾. Został również potwierdzony jako główne narzędzie bezpiecznej komunikacji cyfrowej w transgranicznych postępowaniach sądowych w komunikacie Komisji „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej. Wachlarz możliwości”⁽⁴⁾. W kontekście jednolitego rynku cyfrowego, którego celem jest zapewnienie szybkiej, bezpiecznej i godnej zaufania infrastruktury i usług, rozwiązania w zakresie promowania e-sprawiedliwości były częścią planu działania na rzecz administracji elektronicznej z 2016 r.⁽⁵⁾

2.4. System e-CODEX został opracowany w latach 2010–2016 przez 21 państw członkowskich UE przy udziale innych państw trzecich/terytoriów i organizacji⁽⁶⁾.

2.5. Obecnie systemem e-CODEX zarządza konsorcjum złożone z państw członkowskich i innych organizacji, finansowane z dotacji UE.

2.6. System e-CODEX musi być zarządzany w sposób, który nie podważa niezależności krajowych organów wymiaru sprawiedliwości.

2.7. Komisja przedstawia wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie ustanowienia systemu e-CODEX na szczeblu UE i powierza Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) zadanie zarządzania operacyjnego systemem. Stabilne zarządzanie systemem e-CODEX umożliwi ustanowienie go jako domyślnego systemu wymiany wiadomości elektronicznych na potrzeby współpracy sądowej na szczeblu UE. Agencja eu-LISA nie przejmie zarządzania systemem e-CODEX przed lipcem 2023 r.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje proponowaną inicjatywę regulacyjną, którą należy uzupełnić o wnioski Parlamentu Europejskiego. System e-CODEX będzie wywierał pośredni korzystny wpływ, ponieważ odpowiada za uproszczenie i przyspieszenie transgranicznych postępowań sądowych i współpracy sądowej, co w dodatku przyczyni się do poprawy funkcjonowania jednolitego rynku.

⁽²⁾ Dz.U. C 75 z 31.3.2009, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie (UE) 2018/1726.

⁽⁴⁾ COM(2020) 710 final.

⁽⁵⁾ COM(2016) 179 final.

⁽⁶⁾ Jersey, Norwegia, Turcja, Rada Izb Adwokackich Unii Europejskiej (CCBE) i Rada Notariatów Unii Europejskiej (CNUE).

3.2. Europa wiezie prym w transformacji cyfrowej. System e-CODEX stanowi katalizator tej transformacji w Europie i państwach członkowskich oraz, co ważne, między tymi państwami. Wykracza on poza potrzeby funkcjonalne z zakresu technologii informatycznych, wpływając na takie kluczowe czynniki, jak: harmonizacja, kultura, prawa człowieka i inne procesy, które państwa członkowskie muszą uwzględnić w toku cyfryzacji społeczeństwa i gospodarki.

3.3. Ponieważ rozporządzenie umożliwia mieszkańcom korzystanie z usprawnionego transgranicznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, EKES uważa, że musi ono także uwzględnić konieczność zwiększenia i harmonizacji zdolności państw członkowskich w dziedzinie współpracy sądowej. Punktem wyjścia jest tu ekosystem cyfrowy stanowiący podstawę systemu e-CODEX, który musi zapewniać interoperacyjne i wzajemnie powiązane środowisko. EKES chciałby zauważyć, że dotychczas wykorzystanie technologii informatycznych w europejskim sądownictwie było zróżnicowane. Dlatego EKES wzywa do ściślejszej współpracy między krajowymi służbami wymiaru sprawiedliwości oraz do zapewnienia konwergencji w UE na różnych szczeblach przy pełnym poszanowaniu specyfiki systemów krajowych, w tym roli i obowiązków różnych zaangażowanych podmiotów. Pod względem technicznym konieczne jest zagwarantowanie, aby państwa członkowskie cechował podobny poziom automatyzacji i zdolności technicznej w celu przetwarzania i magazynowania dużych dokumentów elektronicznych oraz łączenia ze sobą usługodawców w sposób zapewniający wysoki poziom bezpieczeństwa.

3.4. Sprawą kluczową jest podnoszenie poziomu zaufania do przebiegających drogą elektroniczną kontaktów transgranicznych między obywatelami, przedsiębiorstwami i organami publicznymi. Nie można pominąć wpływu rozporządzenia w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (rozporządzenie eIDAS) na infrastrukturę i funkcjonowanie systemu e-CODEX. Ponieważ przepisy rozporządzenia eIDAS regulują kwestie podpisów elektronicznych, transakcji elektronicznych, zaangażowanych organów i ich procedur, EKES zauważa, że system e-CODEX pełni funkcję skutecznego narzędzia służącego komunikacji na szeroką skalę. Jego infrastruktura musi działać w zgodzie z wymogami rozporządzenia eIDAS oraz umożliwiać zapewnienie bezpiecznej interoperacyjności.

3.5. Warto zaznaczyć, że system e-CODEX nie ogranicza się do dziedziny e-sprawiedliwości. W przygotowaniu na to, co przyniesie przyszłość, EKES zaleca uwzględnienie przepisu otwierającego inne możliwości wykorzystania systemu przez różne administracje publiczne, włączając w to możliwość przekazywania dokumentacji z zakresu e-zdrowia. Stosowanie systemu e-CODEX poza dziedziną e-sprawiedliwości przyczyni się do zagwarantowania jego długoterminowego wykorzystania oraz zachęci państwa członkowskie do dokonywania niezbędnych inwestycji w ich infrastrukturę. Ponieważ omawiany wniosek dotyczy wyłącznie wymiaru sprawiedliwości, zastosowanie systemu w innych dziedzinach wymagałoby przedstawienia innych wniosków ustawodawczych.

3.6. EKES popiera system e-CODEX, ponieważ pozwala on na bezpieczne elektroniczne przekazywanie informacji i dokumentów na potrzeby transgranicznych postępowań cywilnych i karnych. Jak zauważa Komisja, omawiane rozporządzenie jest potrzebne z dwóch głównych powodów: 1) aby zapewnić i utrzymać długoterminową stabilność systemu e-CODEX, oraz 2) aby powierzyć agencji eu-LISA zarządzanie tym systemem oraz jego dalszy rozwój i utrzymanie. EKES zauważa jednak, że skuteczne zarządzanie cyfrowym systemem sądowym wymaga zarówno trwałej i stabilnej infrastruktury technicznej, jak również sprawnej infrastruktury zarządzania.

3.7. EKES zaleca, aby Komisja uwzględniła w rozporządzeniu kwestię skalowalności. Dotychczas system e-CODEX funkcjonował w kilku państwach członkowskich będących pierwszymi podmiotami wdrażającymi ten projekt. Bieżący projekt e-CODEX musi być jednak realizowany na większą skalę i dalej działać bez zakłóceń we wszystkich państwach członkowskich, ponieważ taki cel ma omawiane rozporządzenie. EKES podkreśla, że każde państwo członkowskie musi zapewnić, aby jego krajowe systemy informatyczne i infrastruktura informatyczna działały sprawnie, były bezpieczne oraz gwarantowały ochronę danych osobowych i prywatności.

3.8. EKES wzywa Komisję do zbadania możliwości udzielenia pomocy podmiotom działającym poza UE, w szczególności w państwach stowarzyszonych z Unią Europejską, w tworzeniu pakietu oprogramowania systemu e-CODEX. Poszerzenie zakresu projektu, które powinno opierać się na przejrzystym modelu współfinansowania, przyniosłoby korzyści wszystkim zaangażowanym stronom. Pod uwagę należy wziąć potrzebę zapewnienia skalowalności i operacyjności systemu.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Zgodność i spójność z podstawowymi strategiami europejskimi

4.1.1. Cyfryzacja społeczeństwa, gospodarki i administracji nabiera tempa i stanowi łącznie ambitny cel. Konieczne jest stworzenie wyraźnego powiązania z tym stanem rzeczy. System e-CODEX stanowi zasadniczy element takich inicjatyw jak m.in. pakiet na rzecz cyfrowej współpracy sądowej czy infrastruktura usług cyfrowych w dziedzinie e-sprawiedliwości. Ponieważ dotyczy on sprawiedliwości i praw podstawowych, EKES uważa, że należy powiązać go z nadrzędną strategią cyfrową pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”⁽⁷⁾. Jest to kluczowy aspekt, którego nie uwzględniono wyraźnie w rozporządzeniu.

4.1.2. Zdaniem EKES w ramach najbliższej inicjatywy ustawodawczej dotyczącej sztucznej inteligencji (AI), którą Komisja ma przedstawić wiosną 2021 r.⁽⁸⁾, należy uwzględnić rolę rozwiązań opartych na AI w ułatwianiu rozwiązań z zakresu e-sprawiedliwości, a także zagrożenia związane ze stosowaniem rozwiązań opartych na AI przez organy sądowe. Te możliwe zastosowania obejmują maszynową sprawiedliwość i związane z nią wyzwania, wykorzystanie platform internetowego rozstrzygnięcia sporów oraz wykorzystanie algorytmów w toku postępowania przygotowawczego.

4.1.3. EKES przyjmuje do wiadomości, że używanie systemu e-CODEX nie pociąga za sobą konieczności korzystania z AI. Sztuczną inteligencję stosuje się jednak coraz częściej w systemach sądowych. Dlatego z powodu istnienia pośredniego powiązania EKES zaleca, aby w pierwszym przeglądzie skoordynowanego planu w sprawie sztucznej inteligencji⁽⁹⁾ (zaplanowanym na pierwszy kwartał 2021 r.) uwzględniono związek między AI i cyfrowym wymiarem sprawiedliwości a systemem e-CODEX.

4.2. Skuteczne zarządzanie systemem e-CODEX oraz jego aspekty operacyjne

4.2.1. Ponieważ eu-LISA nie jest agencją regulacyjną, EKES uważa, że rozdział 2 rozporządzenia powinien dotyczyć przejrzystości procesu decyzyjnego, zaangażowania państw członkowskich i innych istotnych zainteresowanych stron oraz zapewnienia koniecznej niezależności decyzji podejmowanych przez organy nią zarządzające. Z uwagi na to, że prawniczki i prawnicy będą stanowić główną grupę potencjalnych użytkowników systemu e-CODEX, ich uczestnictwo można by na przykład uwzględnić zarówno na poziomie polityki, jak również wdrażania, by zareagować np. na potrzebę zapewnienia, aby system e-CODEX wspierał równe szanse pod względem dostępności dla wszystkich stron oraz spełniał wymagania prawników. Przedstawicielki i przedstawiciele zawodów prawniczych w sądownictwie powinni zatem zostać strukturalnie uwzględnieni, a nie tylko konsultowani.

4.2.2. EKES podkreśla, że na poziomie operacyjnym potrzebne są pewne wyjaśnienia dotyczące np. ścisłego rozgraniczenia kwestii związanych ze sprawami wewnętrznymi oraz kwestii punktu kompleksowej obsługi. Ponadto należy ujednolicić formaty przedkładania i wymiany dowodów między jurysdykcjami.

4.2.3. Jeżeli chodzi o Eu-LISA, agencja ta musi dysponować wystarczającymi zasobami ludzkimi i finansowymi. Aby wesprzeć tę kwestię, EKES ponownie zaleca prowadzenie niezbędnych szkoleń pracowników agencji eu-LISA⁽¹⁰⁾, zwłaszcza personelu IT, które powinny zagwarantować właściwe zrozumienie sposobu, w jaki w ramach zarządzania systemem e-CODEX należy zapewnić niezależność sądów i prawo do rzetelnego procesu sądowego. Kwestia ta może zostać dalej rozwinięta w art. 13 rozporządzenia.

4.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w celu ochrony praw i wolności

4.3.1. Ponieważ system e-CODEX składa się z pakietu oprogramowania, które można wykorzystać do utworzenia punktu dostępu na potrzeby bezpiecznej komunikacji, zagwarantowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa musi stanowić zasadniczy cel rozporządzenia, który należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia środków bezpieczeństwa chroniących swobodne korzystanie z praw indywidualnych⁽¹¹⁾. EKES uważa również, że w rozdziale 2 rozporządzenia w sprawie systemu e-CODEX należy podkreślić fakt istnienia umowy o współpracy między agencją eu-LISA a Agencją Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA)⁽¹²⁾.

⁽⁷⁾ COM(2020) 67 final.

⁽⁸⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/eu-affairs/20201208STO93329/plany-na-2021-rok-ue-na-czele-staran-o-odbudowe>

⁽⁹⁾ COM(2018) 795 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0795&from=en>.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 283 z 10.8.2018, s. 48.

⁽¹¹⁾ Opinia EESC-2020-05923 przyjęta na sesji plenarnej w kwietniu 2021 r. (zob. s. 76 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽¹²⁾ <https://www.enisa.europa.eu/publications/artificial-intelligence-cybersecurity-challenges>

4.3.2. Rozwiązania cyfrowe muszą zapewniać wysoki poziom ochrony prywatności i danych. Z wysokim poziomem ochrony wiąże się także zapewnienie zharmonizowanej ochrony danych na szczeblu krajowym. EKES ponownie stwierdza, że istnieje potrzeba, aby administratorzy danych w państwach członkowskich wprowadzali odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, skutecznie wdrażali zasady dotyczące ochrony danych oraz pozyskiwali wystarczające środki finansowe na ten cel.

4.3.3. Zagrożenia związane z bezpieczeństwem są coraz bardziej nieprzewidywalne. EKES uznaje, że ocena ryzyka oraz jego ograniczanie stanowią podstawę rocznego cyklu planowania i sprawozdawczości agencji eu-LISA oraz jej zwyczajowej działalności. EKES uważa, że poza realizacją strategii ograniczania ryzyka i określaniem poważnych zagrożeń agencja eu-LISA mogłaby poszerzyć zakres swojej działalności o określanie ewentualnych zagrożeń o nieoczekiwanych skutkach. Uczyni to z niej agencję cechującą się większą odpornością i umiejętnością przewidywania.

5. Zgodność z prawami podstawowymi

5.1. Dostęp do cyfrowego wymiaru sprawiedliwości dla wszystkich jako sposób zapewniania równości i niedyskryminacji

5.1.1. Jedną z kwestii, która zdaniem EKES-u zasługuje na większą uwagę, jest rzeczywisty i powszechny dostęp do cyfrowego wymiaru sprawiedliwości. Korzyści płynące z systemu e-CODEX muszą wykraczać poza kwestie związane z poprawą zdolności zarządzania, działania i komunikacji. EKES uważa, że celem rozwoju cyfrowego wymiaru sprawiedliwości musi być dopilnowanie, aby wszyscy obywatele UE mieli bezpieczny, niezawodny i łatwy dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Równy dostęp musi stanowić centralny element rozporządzenia, aby uniknąć występowania dyskryminacji i nierówności. EKES zaleca, aby w rozporządzeniu w sprawie systemu e-CODEX wyraźniej zaznaczyć fakt, że obywatelki i obywatele muszą czerpać rzeczywiste korzyści z równej i skutecznej ochrony prawnej i dostępu do e-sprawiedliwości oraz powiązanych usług cyfrowych.

5.1.2. Korzyści płynące z systemu e-CODEX muszą docierać do szerszego grona odbiorców oraz mu służyć. Organy sądowe i transgraniczne to nie jedyne zainteresowane strony w wymiarze granicznym. Środowisko, w którym istnieje system e-CODEX, musi integrować nie tylko organy sądowe i punkty dostępu e-CODEX, lecz także wiele innych podmiotów: obywateli, sądy, personel sądów, personel administracyjny i pracowników sektora ICT, organy ścigania, notariuszy, biegłych z zakresu kryminalistyki cyfrowej, prawników oraz osoby trzecie, które bezpośrednio lub pośrednio korzystają z systemu.

5.1.3. Ponadto z uwagi na znaczenie systemu e-CODEX w zapewnianiu obywatelom i przedsiębiorstwom skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości należy także uwzględnić odniesienie do ochrony praw procesowych.

5.2. Poszanowanie niezależności sądów i prawa do rzetelnego procesu sądowego

5.2.1. Niezależność sądów stanowi podstawę zasady podziału władz i jedną z podstawowych zasad praworządności. Wykorzystanie technologii nie powinno odbywać się kosztem konsekwentnego wymierzania sprawiedliwości. Z tego powodu EKES wzywa Komisję do przeprowadzenia odpowiedniej oceny tego, czy system stosowany do połączenia ze sobą krajowych systemów e-sprawiedliwości, jest w stanie zapewnić zgodność z zasadami rzetelnego procesu sądowego i sprawiedliwości proceduralnej. Takie zabezpieczenia mają zastosowanie w szczególności w razie przekazania zarządzania systemem e-CODEX agencji eu-LISA.

5.2.2. EKES zwraca uwagę na obawy wyrażone przez różne zainteresowane strony i państwa członkowskie w zakresie tego, czy zasada niezależności sądów będzie wystarczająco przestrzegana w trakcie stałego działania systemu e-CODEX i jego dalszego rozwoju przez agencję eu-LISA. Obecne postanowienia wniosku, w których wspomina się o niezależności sądów, nie są zadowalające. Z uwagi na znaczenie tej zasady konieczne jest sformułowanie jej w bardziej zdecydowany sposób. Ponadto EKES apeluje o przedstawienie wyjaśnień na temat tego, w jaki proponowana struktura zarządzania systemem e-CODEX ma skutecznie zapewniać przestrzeganie tej zasady w praktyce.

5.3. Poszanowanie praw podstawowych i nawiązanie do nich

5.3.1. EKES podkreśla, że rozporządzenie musi być zgodne z prawami podstawowymi i zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i w konstytucjach państw członkowskich. Obejmują one prawo do bezpieczeństwa osobistego, prawo do skutecznego środka odwoławczego oraz zasady legalności i proporcjonalności. EKES zwraca uwagę, że ochrona tych praw zależy również od tego, pod jakimi warunkami można w nie ingerować i kto o tym decyduje.

5.3.2. Wykorzystanie technologii cyfrowych nie powinno naruszać prawa do rzetelnego procesu sądowego oraz prawa do skutecznego środka odwoławczego. Ma to szczególne znaczenie w stosunku do równych szans dla obu stron, jeśli chodzi o przedstawienie ich argumentów (zasada równości stron); prawa do zapoznania się ze wszystkimi dowodami i uwagami w sprawie oraz ich skomentowania (postępowanie sporne); prawa do publicznego wysłuchania; a w postępowaniach karnych – do nieingerowania w prawo do obrony.

5.3.3. We wniosku należy zawrzeć szczególne odniesienie do stosowania tytułu VI Karty praw podstawowych UE „Wymiar sprawiedliwości”, a także do jej art. 47.

Bruksela, dnia 27 kwietnia 2021 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
